

برنامه ریزی شهری سالم

www.ketab.ir

سرشناسه:	بارتون، هیو Barton, Hugh
عنوان و نام پدیدآور:	برنامه‌ریزی شهری سالم / نویسندگان هیو بارتون، کاترین تسورو؛ مترجم میثرا عطاریان.
مشخصات نشر:	تهران: مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری:	م. ۲۹۷، ۲۸۲ص: جدول، نمودار، شکل.
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۰۶۱۸-۵۰۳
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
یادداشت:	عنوان اصلی: Healthy urban planning: a who guide to planning for people, 2000.
یادداشت:	کتاب حاضر فیلا تحت عنوان "برنامه‌ریزی شهری سالم: راهنمای سازمان بهداشت جهانی در زمینه برنامه‌ریزی برای مردم" با ترجمه علی عسگری، علی‌اکبر نقیوایی، سکینه معروفی توسط سازمان شهرداریها و دهاریهای کشور در سال ۱۳۸۳ منتشر شده است.
موضوع:	سازمان بهداشت جهانی، پروژه شهرهای سالم
موضوع:	WHO Healthy Cities Project
موضوع:	ساخت شهری
موضوع:	شهرسازی - بهداشت
شناسه افزوده:	پروژه کاترین
شناسه افزوده:	Tsouros, Catherine
شناسه افزوده:	عطاریان، میثرا، مترجم
شناسه افزوده:	شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
رده بندی کنگره:	۱۳۸۹ ب۴ب۲/۸۸۶۶ RA
رده بندی دیویی:	۳۰۷/۱۲۱۶
شماره کتابشناسی ملی:	۲۰۹۸۶۶۰

برنامه‌ریزی شهری سالم

سازمان بهداشت جهانی

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

ترجمه: میترا سظاریان

ویرایش: مرگه دیانی

حروفنگاری: اکبر رحیمی

طرح جلد: ملانی ایطس

نوبت چاپ: اول - مرداد ۱۳۸۹

چاپ: عترة

شمارگان: ۲۰۰۰

بها: ۴۰۰۰۰ ریال

ناشر: مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: انتهای خیابان پاسداران، روبروی ضلع جنوبی پارک نیاراد، شماره ۸۱۰

تلفن: ۲۲۲۸۳۸۰۵ : دورنگار: ۲۲۸۳۸۹۰۴

info@rpc.tehran.ir

<http://rpc.tehran.ir>

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	برنامه‌ریزی شهری سالم
۳	پیشگفتار
۵	تشکر و قدردانی
۷	مقدمه
۱۲	بخش اول: مفاهیم، اصول و عملکردها
۱۳	فصل اول: پیوندهای بین سلامتی و برنامه‌ریزی شهری
۱۳	- مفهوم سلامتی
۱۸	- تأثیرات برنامه‌ریزی شهری بر سلامت
۲۵	- دوازده هدف جراب تولیدی در زمینه سلامت برای برنامه‌ریزان
۳۸	- ضرورت برنامه‌ریزی شهری سالم
۴۱	فصل دوم: پروژه شهرهای سالم و برنامه‌ریزی شهری
۴۱	- مقدمه
۴۱	- سلامتی برای همه
۴۳	- دستور کار ۲۱
۴۵	- پیوندهای بین سلامت و توسعه پایدار
۴۷	- پروژه شهرهای سالم سازمان بهداشت جهانی
۸۶	- نتیجه‌گیری
۸۷	فصل سوم: تجربه‌های برنامه‌ریزی شهری بر اساس برنامه‌ریزی شهری سالم در عمل: جنبش شهرهای سالم
۸۷	- مقدمه
۸۸	- بررسی شهرهایی که در دومین مرحله از طرح شبکه اروپایی سازمان بهداشت جهانی شرکت داشته‌اند

صفحه	عنوان
۹۰	- کاربست اصول طراحی شهرهای سالم در برنامه‌ریزی شهری
۱۱۰	- کاربست مفهوم برنامه‌ریزی شهری سالم در شهرها
۱۳۵	- نتیجه‌گیری
۱۳۷	بخش دوم: راهبردهایی برای برنامه‌ریزی شهری سالم
۱۳۸	فصل چهارم: برنامه‌ریزی سکونتگاه‌ها: تبدیل شهرک‌ها و شهرها به مکانی مناسب برای زندگی
۱۳۸	- هدف - چشم‌انداز
۱۳۹	- یک رویکرد زیست‌محیطی: ایجاد سکونتگاه‌هایی که منجر به سرپناه انسانی سالانه شود
۱۴۱	- رقابت نهاد - بازار برای همکاری و تعاون
۱۴۶	- یک فرآیند برنامه‌ریزی راه‌ردي: مشارکتی، نظام‌مند و بازارزایی راهبردی محیط
۱۵۲	- راهبردهایی برای شکل شهر: حرکت به سوی انسجام، احیای مجدد و تمرکز
۱۶۶	- مکان‌یابی برای اشتغال و امکانات: تأملی برای کاربری چند عملکردی
۱۷۲	- کیفیت مسکن، تنوع و دسترسی مناسب
۱۷۸	- ارتباط متقابل سلامتی، برابری و کیفیت محیطی در برنامه‌ریزی حمل‌ونقل
۱۹۱	- برنامه‌ریزی منابع به منظور کاهش اثرات زیست‌محیطی و بهبود سلامت
۲۰۹	فصل پنجم: برنامه‌ریزی واحدهای همسایگی: مقابله در برابر گرایش‌های نامکانی و جوامع مجازی
۲۰۹	- مقدمه
۲۱۲	- اصول اولیه

صفحه	عنوان
۲۲۳	- تصمیم‌گیری‌های اجتماعی
۲۲۷	- اطمینان از تلفیق گروه‌های اجتماعی و کثرت‌گرایی در برنامه‌ریزی مسکن
۲۳۰	- افزایش دسترسی به امکانات محلی
۲۳۶	- برنامه‌ریزی برای حرکت
۲۴۴	- فضاهای عمومی و فضاهای باز
۲۴۸	- نتیجه‌گیری
۲۵۲	فصل ششم: ارزیابی یک طرح
۲۵۲	- مقدمه
۲۵۴	- فرآیند تصمیم‌گیری
۲۵۷	- انتخاب محل مناسب
۲۶۲	- ارزیابی مکان
۲۷۲	- ساختمان‌ها و فضاهای خصوصی
۲۷۷	فصل هفتم: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۲۸۲	- منابع و مآخذ
۲۸۸	- ضمائم

سخن ناشر

یکی از ابعاد توسعه پایدار، برنامه‌ریزی با رویکرد ارتقای کیفیت محیط زیست است و شهر تبلور فضایی عملکردهای انسانی و تأثیر آن بر محیط پیرامون است لذا کنکاش در خصوص ماهیت شهر، منحنی تحول و تطور آن به عنوان محل زندگی، کار، تفریح و اسکان بشر مورد توجه قرار می‌گیرد.

برنامه‌ریزی شهری سالم نقش و اهمیت لحاظ نمودن پیامدهای سلامت را در سیاست‌ها و تصمیمات برنامه‌ریزی شهری خاطر نشان می‌نماید، برای این منظور باید یک گام جلوتر رفت و تحقق اهداف سلامت شهری را به عنوان هسته مرکزی برنامه‌ریزی در نظر گرفت. سازمان بهداشت جهانی با این رویکرد، پروژه ۵ ساله (۱۹۹۸-۲۰۰۳) شهرهای سالم را در اروپا تدوین نمود و اصول اولیه برنامه‌ریزی شهری سال را در این کتاب سیاست‌ها و اقدامات اجرایی قرار داد با این هدف که نشان دهد میان اصول اولیه برنامه‌ریزی شهری با رویکرد شهرهای سالم در مدیریت شهری و ارتقای سطح کیفی زندگی شهری ارتباط و همبستگی ذاتی وجود دارد.

کتاب «برنامه‌ریزی شهری سالم» اثر هاگ برتون و کاترین تورو در سال ۲۰۰۰ به چاپ رسید. این کتاب در ۴ بخش اصلی ارایه شده است. بخش اول به مفاهیم و اصول اولیه و تجربیات می‌پردازد. مستلزم بر فصل‌های اول تا سوم است که به موضوعات رابطه بین سلامت و برنامه‌ریزی شهری، پروژه شهرهای سالم و برنامه‌ریزی شهری و تجربیات برنامه‌ریزی شهری سالم به عنوان یک جنبش، اختصاص دارد. در بخش دوم، اصول اولیه برنامه‌ریزی شهری سالم مطرح شده است. فصل‌های چهارم تا ششم در این بخش به موضوعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌ها، ارتقای کیفیت زندگی در شهرها و روستاها، برنامه‌ریزی بومی، به سوی رویکرد بوم‌محور، شهرها و ارزیابی پروژه برنامه‌ریزی شهری سالم می‌پردازد. فصل هفتم نتیجه‌گیری، مباحث کتاب را ارایه و بر ضرورت لحاظ نمودن رویکرد سلامت در برنامه‌ریزی شهری تأکید می‌نماید.

شایان ذکر است که از همین نویسنده در سال ۲۰۰۹ اثری در عنوان «تجربه برنامه‌ریزی شهری سالم: شهرهای اروپایی» چاپ شده و نتایج و یافته‌های گزارش گروه برنامه‌ریزی سازمان بهداشت جهانی در خصوص برنامه‌ریزی شهری سالم را ارایه داده است. محتوای کتاب مذکور بر یافته‌ها و تجربیات برنامه‌ریزی شهری سالم از کشورهای پرتغال (شهر سیکسل)، ایتالیا (شهر میلان)، سوئد (شهر گوتنبرگ)، نروژ (شهر سندنس)، انگلستان (شهر بلفاست) و دانمارک (شهر هورسنس) تأکید دارد. به نظر می‌رسد کتاب فوق در ادامه و به منظور تکمیل کتاب برنامه‌ریزی شهری سالم تدوین و

منتشر شده است؛ به امید آن که معاونت علم و فناوری این مرکز برای ترجمه و انتشار آن در سال جاری فرصت و زمینه‌های لازم را فراهم نماید.

در اینجا، از تمام پژوهشگران و صاحب‌نظران استعفا دارد با ارایه نظرات، انتقادات و پیشنهاد‌های اصلاحی خود زمینه ارتقا و بهبود آثار منتشره توسط این مرکز (ناشر) را فراهم سازند. به امید آن که انتشارات این مرکز به غنای علمی ادبیات برنامه‌ریزی شهری منجر و دریچه‌های نوینی به روی جامعه‌ی علمی امور شهری بگشاید. در پایان از همکاری‌هایی که در فرآیند ترجمه، ویراستاری، چاپ و انتشار این کتاب مشارکت داشته‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
مرداد ۱۳۸۹